

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пом.
Конто почт. шлани. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в право 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голандії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИКЛАДНИКА
20 сот.

Діференціяція села на Радянській Україні.

Львів, 21 грудня 1927.

Одною з найважливіших проблем сучасної влади на Україні є проблема села. Під нею треба розуміти не лише і досі комуністами небажане духовне обличчя села, але в далеко більшій мірі все те, що складається із соціально його фізіономію, яка мов є вислідною маєткової диференціяції сільського населення. Нез сумнію, що комуністи намагаються держати постійно руку на чинці всіх проявів сільського життя, а навіть уживають усіх зусиль на те, щоб те життя направити в штучно придумане рішуче комуністичної доктрини. Не можна твердити, щоб це останнє їм зовсім не вдавалося. До деякої міри вони досягають своєї цілі, бож мають силу, мають владу, але досягнення ці є дуже проблематичної вартості з тієї простої причини, що діються вони за ціну духовного віддалення та яскравого протиставлення більшості села комуністам як таким.

Проблема села, чи радше маєткової його диференціяції була все одною з найважливіших причин народжування опозиційних течій серед самих комуністів. І остання зблизькована опозиція Троцького й Зіновєва теж висувала найповажніші заміти проти офіційної політики партії на селі, зокремаж проти „тодерування“ зростаючого куркульства.

Під впливом замітів опозиції взяли кермувачі кола партії та державні чинники до поважних дослідів над усталеними фактичного стану теперішньої диференціяції села. На території України ця диференціяція відбулася пізніше ніж в інших радянських республіках з тої простої причини, що тут найпізніше закріпився комунізм. І коли на півночі в РСФРР процес революційної, що так скажемо, диференціяції почався ще в 1921 р., коли почато вводити нову економічну політику в життя, то на Україні ще 1922 і 1923 рр. були типовими для періоду воєнного комунізму в земельній ділянці, що проходила під ударним гаслом розкуркулювання.

На основі найповніших даних про диференціяцію українського села*) можна ствердити за весь час революції на Україні ось які явища в соціальному його утворенні: В 1917 р. йшов поділ землі між поодинокими господарствами пропорційно до числа душ кожної родини. В степовому районі випадало тоді на душу пересічно по 2 до 2 і чверть десятини. Це спричинило часті факти великого скупчування землі в господарствах, що мали до викормлення велике число людських одиниць т. зв. ідоків. По 1917 р. стан господарств унагледивався на Степовій Україні аж по кінець 1923 р. ось якими цифрами: до 3 десятин було 13,7 відс. господарств, від 3 до 6 — 26 відс., від 6 до 9 — 23 відс., від 9 до 12 — 15 відс., від 12 до 15 десятин — 9,3 відс., а понад 15 десятин було — 12 відс. Шойно від початку 1924 р. почала партія і державний апарат впливати на деякі зміни в тій диференціяції, а саме в тому напрямі, щоб поділ землі сприяти від орієнтації на душу до орієнтації на двір, тобто госпо-

Пригадка!

Загальні Збори Уповажених „Народної Торговлі“, Красового Союзу Споживчого, Кооперативів з відповідальністю уділами у Львові відбудуться в п'ятницю дня 23. грудня 1927 р. в годині 4-тій попол. в салі Т-ва „Сокол“ вул. Руська ч. 20. Порядок дня поданий є в „Господарсько Кооперативному Часописові“ ч. 49 з 7/XII. 1927. Крім цієї офіційної оповістки уповажнені фізичних осіб зістали запрошені листами за росписками. Право участі в Загальних Зборах мають від фізичних осіб уповажнені, а від господарсько-споживчих кооператив їх легітимовані повновласники.

В дні Загальних Зборів відслужене буде в Преображенській церкві вул. Краківська в год. 9-ій з рана Служба Божа і Панахида за упокій померлих Членів.

1133 3—3

ДИРЕКЦІЯ.

дарство. Сталося це тому, що партія втратила віру в те, щоб всі селяни зрівняти в землекористуванні. Практика показала, що це неможливе. Протягом трьох останніх літ, тобто від 1924 до 1927 р. ми бачимо в Степовій Україні такі відносини серед селянських господарств: перш за все число тих господарств збільшилося в тих літах з 1,473.000 до 1,575.000. Коли в 1924 р. було ледви 4,9 відс. безземельних господарств, то до 1927 р. зросло воно до 6,4 відс. Найбільший відсоток безземельних господарств дали бідняцькі господарства від 1 до 2 десятин, найменший середня група господарств від 3—9 десятин. Таким чином бідняцькі господарства ліквідуються, а підносяться умірковані групи від 3 до 9-ти десятин, а далі сильніші групи від 9 до 15 десятин у гору. М. Вольф подає, що коштом бідняків скріпило 72.000 середняцьких господарств, а ті знов виділили споміж себе теж коштом малоземельних 9.500 господарств до вищої, тобто до куркульської групи (понад 15 десятин). Отже він стверджує те явище, про яке ми недавно писали, а саме, що середняки виростають на куркулів.

На Правобережжі картина диференціяції дещо міняється, бо там менше землі. Там відчувають в деяких околицях дуже болючо її недовстачу. Перш за все нема тут господарств, що мали б понад 15 десятин землі. Тут за три останні роки і число господарств змінювалося дуже мало. В 1924 р. було їх 1,648.000, а в 1927 р. є їх 1,663.000. Число безземельних господарств виросло в 1924 р. 3 відс., а в 1927 р. виносить уже 5,2 відсотків. Отже на Правобережжі число безземельних більше ніж на Лівобережжі, а збільшалося воно тут теж коштом малоземельних від 1—2 десятинних господарств. Ті господарства зменшилися на цілих 178 тисяч. Їх коштом скріпилося 141.000 середняцьких господарств (від 3—6

десятинних), а ці знов виділили тим самим коштом зі себе 8.000 господарств до вищої групи, на Правобережжі нібито й кулацької (від 7 до 15 десятинної).

Звідки береться те явище, що малоземельні господарства не сіють своєї землі, хоч і проживають на селі? Береться це звідси, що малоземельні, не маючи змоги вижити зі свого наділу, віднаймають, або й лишають облогом свою землю та йдуть за зарібками до міста. Одне чи інші родини остають далі на селі, бо їх у місті удержати не можна і примістити нема де.

Тойже Вольф характеризує усі ці явища українського села доволі влучно ось якими словами: „Загальний напрям процесу диференціяції, виявляє одну й ту ж тенденцію в двох різко відмінних районах України — піднесення значної частини бідняцьких господарств вгору до середняцької групи, при повному відході меншої частини їх від сільського господарства. Середняки зі свого боку переходять у вищу групу“. Маючи в мініатюрі змальовану картину диференціальних процесів українського села, можна собі легко уявити і зростаючу в парі з тими процесами специфічну психіку теперішнього селянина. Він, приворовившись до нових обставин, обставив наскрізь матеріялістичних, теж перенявся матеріялізмом і став типовим доробкевичом. І як партія підходить до всього з наскрізь матеріялістичного становища та нагинає всю свою політику до потреб державного утилітаризму, так село теж підходить до всього з матеріялістичного і утилітарного, але свого власного егоїстичного становища. Наслідком того протиставить воно свої інтереси інтересам держави і комунізму, наслідком того заклаплюється і психічно само в собі та стає загальною, сфінксом для комуністів

На виборчому фронті.

Польський похід проти непольських народів. — „Санаційно“-утодовий активізм. — Адміністрація вертає до баденівщини. — Диверсія серед жидів. — Чорна хмара над українцями.

Вибірчий блок непольських народів виявив з рівноваги всі польські чинники. Коли неспівіці проголошували війну цьому блоку, то вихідною точкою їхньої боротьби є побороювання „меншовестового націоналізму і шовінізму“. Польські центро-права групи побороюють блок тому, що він загрожує „національному характерові“ й єдності польської держави. Центро-права преса намагається головним чином вбити клин між українців і жидів, заєдно вертаючи до процесу Шварцбарда, репродукуючи відзнаки жаргонної преси і приволяючи аніянки зі споминів Шварцбарда. Це для викликаних відповідного ефекту серед у-

країнців. Зновуж жидів лякає вона мнимим антисемітизмом українських мас. Та найбільше недовдоволення з приводу блоку непольських народів виявляє санація, звязана з урядовими чинниками. Кваліфікуючи цей блок, як „протидержавний“, як „комплот“, створений закордонними чинниками: німецькими і білшовицькими — на згубу польської держави, перейшла „санація“ від слів до діл.

Активізм „санації“ розвивається в двох напрямках: шляхом адміністраційного натиску і шляхом диверсій серед „меншовестових громадянства“.

Адміністрація з пізності потягує

свою увагу виборам по лінії банану урядової „санації“. Ось що з того приводу циніє паршавський „Роботник“:

„Цяка востань, старости, комендант поліції закликає „організувати“ виборчу кампанію, силкують засіпати дітві усяких груп і партій, відбавляють яким конференції, подвають владику, устійнюють конспірації. Що не має значення? „Офіційний кандидат“ з тавою Никитовою III? Поліція розвідники проходять по публичних виборках, критикують, галасують. — Яко у тім, другий раз з імімі ролю. Війти одержують вибори „лирентива“ під старостів. Цей і той асоціаль державний достоян не має на пір часу, бо... „санація виборам“.

Отже, як бачимо, в ході підготовки гомінки баденівські вибори, особливо на українсько-білоруській території.

А одночасно — диверсія серед „меншовестових громадянства“. „Санаційно“-урядові чинники звернули свою увагу на двох кількостево й якостево найсильніших членів блоку, на жидів й українців, змагаючи до розбиття цих національних груп. По лінії „divide et impera“ висунуло Райха проти Грінбаума в самісінькій організації. Одночасно кдеється блок „Агуді“ з фольклістами Прилуцького, звернений своїм вістрям проти тих жидів, що йдуть з блоком непольських народів. Також жидівські купці під заступом „санаторів“ висунули проти блоку народів. Та головним змаганням „санації“ й урядових сфер дісталося до „сердеч“ ортодоксних мас. З тією метою відбувається відповідний натиск на рабів. Галицькі ортодокси досі не були політично організовані. Говорилося загально, що проти політичної організації ортодоксів є безземельний рабін-чудотворець, який противився такій організації з огляду на постанови талмуду. Та видно, що талмуд „санації“ є важливіший від жидівського талмуду. По відомостям польської преси в дні 27. ц. м. має відбутися у Львові зїзд головних галицьких рабів, а саме: белзького рабіна-чудотворця Рокха, краківського рабіна Корнієра та рабів зі Станиславова, Львова і Бродів. Предметом нарад галицьких рабів будуть вибори до сойму і сенату, після чого пойдуться відновлення відозви до жидівського населення. Не важко додуматися, який буде есенціональний зміст цієї відозви

Аналогічну акцію ведуть польські „санаційні“ й урядові чинники серед українського громадянства. До старої хлібодшчини Даниловича і Стоянока додано новотвір у формі „української всестанової організації“. В парі з тим висунуто московифільську групу Льва Черкаського, віддаючи їй в експлуатацію майно „Нар. Дому“. Колиж скликаний зїзд „утодовий староруської партії“ покінчився лєчною овацією, постановили „санатори“ погодити обидві конкуруючі московифільські групи, а саме групу „Голоса Народа“ з групою „Руського Голоса“. Ціною того конкордату має бути „Нар. Дім“ і спільний виборчий виступ московифільства. На північних українських землях проти українського національного табору висунуто московифільську православну ерархію під проводом самого митр. Діонісія. Окрему ролю в розбиванні українського національно-самостійницького табору має сповити на Волині „санаційно настроєна“ група „Української Ниви“. В Галичині з тією са-

* М. Вольф: Про диференціяцію села „Роботник“ з 13 і 16 листопада 1927. ч. 49 і 50.

мою метою з'явилася „радикальна лінія“ д-ра К. Трильовського, який раптом прийняв з Відня „спасати“ український нарід. „Радикальна лінія“ не має такого виразного обличчя, як Даниловичівський УНС. Вона є більше всестороння. Як ми вже зазначували, вона одним крилом прикладає до комуністично-демагогічних груп, а другим до хлібофашизму. „Саніційна“ преса і півсаніційна з табору: „Кудир вітер віє“ (як напри. жидівсько-брукова „Газета Поранна“) в похвальних гімнах припала розкладову роботу д-ра К. Трильовського. „Дзєннік Львовський“, орган „малопольської саніції“ аж підскакує на радість.

„Літуче управління надії, — пише він — що акція п. Трильовського унеможливила перемогу порослування між УНДО-м і У. С. Р. П. — яка внісши до УНДО-м втрачала б всіх попередніх прихильників“.

На цьому не кінець. Як подає польська преса, на час виборів уряд має приступити до видавання трьох шоденників: одного по польськи під назвою „Нова Ера“ для „меншостей“, що говорять по польськи, другого по жидівськи, третього по українськи в Галичині, а крім того буде заснований ще й „український“ тижневик на Волині.

Вістря „саніційно“-урядової і взагалі польської виборчої акції звернене проти українців і проти жидів, проти двох найбільших чисельно непольських народів у сучасній Польщі. Колиж до того додати, що українському національному таборі протиставляється крім хлібофашистських й інших наємних груп іще й інтернаціональні групи, які головним чином проводять свою діяльність на українській території, то справді треба признати, що наша ситуація є важка. Та свідомість ваги пережитого нами моменту мусить зедичити нас до спільної боротьби, бо лише тоді зможемо вижити побідою з тих клішів розкладу й деморалізації, що каламутною хвилею йде на нас.

Мала проба

переслідують нас у цій, що правдивий гірський мід з околиць Підлютого має анічні системи (з гірського шпала). „Малослово“ продає у всіх своїх скляках в оригінальній скляках по зод. 1.50:

мід „стержиковий“
мід „оливковий“
мід „малиновий“
мід „липовий“

1-5 1095

Найближчі завдання в галузі піднесення сільсько-господарської продукції.

ВІ. Поліпшення земель (меліорація)

Поліпшення земель — це діяльність людської діяльності, на яку звернули увагу майже всі держави світу дуже велику увагу. При поліпшенні земель маємо такі вигоди: 1) Анулюється шкідливий вплив не поліпшених земель на людське життя (багато, пісків сипучих, незакріплених схилів, диких потоків і т. ін.). 2) Дається можливість повернути ці землі в категорію ужитків. 3) Люди дають використовувати діючі сили природи як джерела енергії (використовування водяної енергії, добування торфу і т. ін.). 4) При переведенні меліораційних праць населення знаходить багату роботу і в той спосіб ліквідується безробіття.

Я вже наводив дані про те, як правдою поліпшення земель займався в останні роки Чехословаччина — 30.000 гектарів річно протягом найближчих 62 років — от той план меліораційний, який називав міністр сільськ. господарства д-р Срдінко.

„Літуче управління надії“ в своїй есеї, 23. 12. 1927 р. — описує поряток меліорації в Польській Республіці, одержавши на новий життєвий острові: „виробляти нові методи меліорації, що Польська Республіка отримала в Чехословаччині (виробничий об'єкт)“, Універс. 2. 255).

Міністр не договорила, правда, когось галузь освіти на тому висувше.

ному болоті. Відповіді на це питання треба шукати, мабуть, в експозе другого міністра — міністра фінансів д-ра Енгліша, який підкреслює, що з наступного року у перший раз для Підкарпатської України не робиться окремого бюджету, а всі видатки включаються в загально-державний бюджет.

Коли судити на основі польської агрономічної літератури, то й польський уряд лібі то не менше зацікавлений справою поліпшення земель. Розроблений ніби то план осушення Полісся, розроблені плани регуляції річок та каналів. Однак причини цієї зацікавленості треба шукати не лише в бажанні піднести економічний стан країни, а де інде.

В польському офіційному виданні „Prace Instytutu badania stanu gospodarczego ziem Wschodnich“, що виходить у Варшаві, в ч. 1. за січень-березень 1927 р. знаходимо статтю інж. М. Трояновського: „Загосподарювання багниць в воєводствах східних“, а в ній на стор. 56 такий уступ:

„Не маючи більш-менш по ту сторону (на захід від Бугу), треба розглянутися на східних землях і подивитися чи не знайдуться там неуживані і не ужиті в рахунок, та оставші після заспокоєння місцевих потреб терени... Такі землі дійсно знаходяться, (головно в Поліському воєводстві), а саме: багниця, дук та пасовища в 4-ох східних воєводствах (Волян, Полісся, Новогородина, Віленщина і по часті Вілосточчина) 3.300.000 гектарів. Загальних діляк в тих же воєводствах біля 1.000.000 гектарів. Разом біля 4.300.000 гектарів.“

Тому далі на стор. 58-59 інж. Трояновський проектує:

„Якби ми на працях 800.000 гект., що оставуть після повного освоєння місцевих людських (на Полісся) утворили 10-гектарові „осади“. — абилоб ми віддали в переміщення сільсько-господарської центральної району 80.000 осадників родина, тоб-то біля 800.000 душ. Очевидно, що переселення рух закінчиться на „осадах“. Рівночасно з розвитком різного господарства наступить там розвиток ремесла, торгівлі, повстане о-тоси. промисловість і т. д. З часом воєводство, яке містять на квадрат кілометр, заледве 21 душ (Полісся), буде в стані помістити і виходити людність принаймні 2-3 разів більшу, а це означає для простору цілого Полісся приплив в центральних районах біля 1.200.000 душ. Таку саму роль можуть відіграти під оглядом осадництва та внутрішньої еміграції в інші три воєводства б. російського забору. Іншими словами на цілім просторі тих воєводств можемо утворити біля 150.000 нових самостійних господарств і знайти в часом вартості праці аж для 2.500.000 душ напіввольної людності“.

Однак ніде в статті не згадується про перелюднення сільським населенням Галичини і деяких повітів Волині та про необхідність підшукати вартості праці і для цього населення.

Однак мені не відомі будь-які меліораційні проекти, що торкалисьби Карпат. А між тим та страшна повінь, яка цього року зруйнувала наше Підгір'я, Подгір'я і частково Закарпаття, в першу чергу пояснюється вирубуванням карпатських лісів та відсутністю або знищенням меліорацій в горах. Отже, щоб попередити такі нові навали, уряд мусив би звернути якнайпильнішу увагу на меліорації і заліснення в районах Подгір'я та Підгір'я. Діяльність українського суспільства може виявитись лише в заснуванні меліораційних спілок, відповідних пропаганді, відповідних домаганнях до уряду, наприклад для заснування меліораційної школи, але оскільки меліорації взагалі, а гірські особливо, вимагають величезних коштів і довготермінових позичок — остільки головна роль в цій справі належить до уряду. Однак і в цій справі я гадав би корисною організацію окремих меліоративних комісій чи комітетів — так при централіях у Львові, як і в тих районах, де особливо потрібні меліорації, а те на Полісся, Подгір'я, Підгір'я, Закарпаття.

Агр. Віктор Доманицький

Організаційний рух.

ДОБРОМИЛЬ.

В Добромилі відбулася в останньому часі ціла низка нарад в організаційних і перелюдницьких справах. І так: дня 23 листопада п. р. відбулася в Народнім Домі ширша повітова нарада, на якій обговорено справи виборчої акції. В не-присутності голови о. Мариновича, який був того дня на похороні бл. п. д-ра Кормоша в Перемишлі, проводив нарадам о. сов. Господаревський, а секретарював п. Балак. Реферат політичний і просвітний вголосив делегат Центрального Комітету УНДО д-р Л. Макаруща. Реферат представив загальне положення українців під Польщею, обговорив вислід громадських виборів та апропорувал вагу розписаних уже виборів до союму. Рівнож пояснив програму УНДО і виборчу ординацію та амальова відношення сил у 48 виборчих округах, до якого належить повіт Добромилі. У другій частині свого реферату делегат обговорив справу шкіль, зважаючи до праці по селах і до оборони такої школи, яка не криється душ наших дітей. В дискусії завізав п. Гарванко до закладання бібліотек по читальнях і до відбудови свят „Провітів“. З огляду на те, що на нараді дня 28-го листопада п. р. не міг бути присутній голова і кількох визначніших громадян Добромилі, відбуло продовження довірчої наради за тиждень, себто дня 5-го грудня п. р. На цій нараді обговорив о. Маринович пункт жертвам повені, яку чередувал повіт. Нар. Комітет. Навібільше жертв насиділо в натурі в таких повітах: Камінка Струмилова, Радехів, Підгайні й Борщів. На внесення голови присутні ухвалили одностайно виславати горячу подяку Українському Центральному Комітетові та повіт. Комітетам у згаданих чотирьох повітах за їх великі жертви для Добромилі. Рівнож обговорено справу споживчої допомоги. Стверджено, що з повіті загрожувє в весну голод та що в весну буде вочевидь потрібна підмога не лише для рятівання людей від голоду, але також для обробки полів. Стверджено рівнож, що з повіті нема діючого промислу, крім гонтарського та що найбільше виглядає мав би в повіті розвиток молочно-молочного промислу пасовищ і на цій нараді порушено справу шкільного плебейтату. Гром Кренте з Кияжиполі промовляв за тим, щоб селяни домагалися українських шкіль і українських учителів. Михайло Брує навіть примір, що до школи в Тріпії, де нема ні одної польської дитини, ідуть латинський святошник з Риботич, а громада мусить оплачувати підводи О. Іоанній агадан, що в Катині Рустикальний забороняють дітям по українськи молитися. Нареди закінчено задовоном до єдності при виборах, щоб всі єдиним національним силам могли стати до служби народові за його кращу будучність. По нараді відбулося засідання повіт. Комітету і на тім засіданні, як рівнож і на найближчих у днях 12-го і 15-го грудня п. р. обговорено найважливіші організаційні і політичні справи, а також справу обводних виборчих комісій та організацію повітів на час виборів.

На Народній Виборчий Фонд.

В часі сяду Народного Комітету, Ширшої Партиїної Управи Українського Національно-Демократичного Об'єднання дня 8. грудня п. р. у Львові зложилася на Народній Виборчий Фонд слідуючі учасники:

1. Д-р Левицький Дмитро 5 дол. амер. 2. о. Садорський Домог. Володимир 10 дол. 3. Шведський Олександр 5 дол. 4. о. Савока Теодор 20 дол. 5. д-р Рибак Микола 5 дол. ам. 6. д-р Вацьо Теодор 2 дол. ам. 7. д-р Михайлівський Теодор 10 дол. 8. Н. Н. 2 дол. 9. Повітова Організація Станіславів 50 дол. амер. 10. Василь Бугай 5 дол. 11. Мирон Луцький 5 дол. ам. 12. о. Фодіньський Іван 2 дол. ам. 13. о. Пилипчук Андрій 5 дол. 14. Григорій Степан 20 дол. 15. д-р Мурович Володимир 2 дол. 16. д-р Пилипчук Володимир 5 дол. 17. д-р Горбачовський Антін 5 дол. ам. 18. Василь Василь 5 дол. ам. 19. д-р Гарасим Антін 20 дол. 20. д-р Олександрій Юліан 5 дол. 21. д-р Курбас Роман 5 дол. 22. Терещак Андрій 10 дол. 23. д-р Прохорівський Степан 5 дол. ам. 24. о. Сухий Володимир 20 дол. 25. о. Андрійчук Петро 5 дол. 26. д-р Кульчицький Лева 5 дол. 27. о. Шведський Олександр 50 дол. 28.

інж. Король Антін 1 дол. 29. о. Круцько Андрій 5 дол. 30. д-р Пелешевський Олександр 10 дол. 31. о. Пелешевський Антін 5 дол. 32. Луцький Антін 1 дол. 33. Прийма Михайло 2 дол. 34. о. Кошуб Іван 5 дол. 35. Черваський Олександр 5 дол. 36. о. Городецький Степан 10 дол. 37. д-р Шуровський Євген 5 дол. 38. д-р Вітанський Степан 5 дол. 39. д-р Волошин Михайло 250 дол. 40. д-р Степан Григорій 10 дол. 41. Гораль Петро 1 дол. 42. д-р Сохаський Іван 5 дол. 43. д-р Левицький Володимир 5 дол. амер. 44. д-р Курбас Іван 10 дол. 45. о. Купчин Євген 5 дол. 46. д-р Блажкович Іван 10 дол. 47. о. Черваський Іван 2 дол. 48. о. Орепчук Іван 10 дол. 49. о. Малиновський Анатоль 2 дол. ам. 50. д-р Луцький Андрій 2 дол. ам. д-р Ільницький Михайло 20 дол. 52. Іванів Кость 10 дол. 53. о. Кульчицький Леонтій 5 дол. ам. 54. Шепарович Олена 20 дол. 55. Рудницький Милан 30 дол. 56. Целевич Володимир 25 дол. 57. Березовський Амброз 15 дол. 58. Павлик Дмитро 20 дол. 59. д-р Макаруща Любомир 10 дол. 60. Струмицький Михайло 10 дол. 61. Жоліко Іван 5 дол. 62. Єрстенюк Дмитро 5 дол. 63. Липицький Іван 5 дол. ам. 64. Мудрий Василь 20 дол.

Разом зложил присутні на нараді члени Народного Комітету 518 дол. 56 сот. і 101 дол. амер.

3 концертної салі.

Концерт Галі Лагодницької.

Концерт цієї півністки, що відбувся в початок грудня п. р. в салі „Сокола“ в Станіславові, треба уважити за невичайно потішачий пром: місцева сила зважується за самоостійний фортепьяновий вечір. Так отже до числа самоостійних фортепьянових вечерів, таких вечір півністичних сил, як Люба Колосова, Володимир Божайко, Антін Рудницький, і Галі Лагодницька, приходить завоювати те місце — як першу спробу публічного виступу молоді півністки. І концерт цей міг був закіншити незагадано гарні, вісім не замрячені вразіння, якби не обставина місцевого театру, які з одного боку привнесли півністичну грати на якимсь старосвітським інструменті припадком хіба показавши до границі до танців, а з другого боку в часі сильного морозу в цілком неогрітій салі (ароблено по мабуть в обривах перед есенціальним дефіцитом). Все те кидало не дуже корисне світло за стави-славський громадський, але не заважає, як видно, якось сальний зацікавлення того роду імпресам, що акумулює неодну напів артистичну силу омани та місто, досвідченим подібним несподіванок, як лише наведени. Воляше під увагу ті крайні несприятливі умови, серед яких прийшлося півністично виконувати цілу концертну програму, можна справді подивляти й, що зуміла надобити в себе тільки потрібної до того сили воли.

На програму складання: Брамса „Розповідь ео-дур“, Шумаха „Новелета флюмоль“, Бетовена „Соната Ао-дур оп. 26“, декілька українських мініатюр і два етюд та творчо по-мод. Шопена.

Після початкової тремі, а радше зовсім опрацьованого поведінку, яке зважалося в першій третині, півністка відіграла під кожним оглядом значущої труднош Шуманівську новелету, виконавши не тільки солідну техніку, але й високо розвинене почуття музичності, гарний м'який тон, пружне узурення і прещушу, таку важливу у творці Шумаха ритміку. Повна оволода рухів, які і для ока викликають гарні естетичні вражіння, гармонійно догортаються до вищої наведених цінних півністичних замірків, а все те складається на доволі симпатичний, безирефекційний та ширший профіль мистецької душі півністки. Всі ті прийоми півністки думали адекватні і в салісних точках програми, особливо у третій першій частині Бетовенівської сонати, в ширі відчутті етюдів „Е-дур“ і в бравурно виконанні етюдів „Е-моль“, а також у кінцевій творчо по-мод. Шопена.

Загально: півністка робила все можливе, щоб покрити браки в намагаючи інструменту; а знову в своїй умі переносила гру півністки на концертний фортепьяно, щоб в той спосіб мати приблизно вірний образ ефекту три півністки. Зважаючи під увагу все те, треба перший самоостійний виступ півністки уважити зовсім удачним. Можна висловити ширше подякування, щоб талановита півністка, не вразуючись такими природними обставинами, що супроводжували перший її виступ, продовжала свою працю і виконала на тім шляху, що особливо в початках по все виготовляла роздуми.

Василь Баранський

Жінки! Чи вже придумали Ви дарунок на пересвятчений ярмарок Жіночого Клуба ім. Ганни Баранок? Всього дохід на рідні а-ночі шк. дн. Завітайте адрес: пос. дн. Мирослава Мокрицького, Львів, Дауготна 25. Початок роботи вже у четвер. Адам Ванак бувши учениця наших шкіл. 2-2

ЗНАД ОКР. ВИБ. КОМІСІЯ У ЛЬВІВ-СЬКИМ ВОЄЗІДСТВІ.

Згідно з постановами вид. організації виборчих комісій оголошено особливий склад комісії, себто членів, вибраних громад. радами і виборчими комісіями з іменуваних воєвод. Окр. вид. Самбір (40): Членів: Олександр, д-р Рибинський, Дав. Крайшавер, і Мис. І. Ортинський, асист. Новосіллян. Кайатоский, Раб. Левицький, М. Добрянський. Окр. Львів (50): членів: д-р Палара, інж. Крикунець, Д. Мисюк, М. Заліський, інж. Оборський; асист. д-р Ішківський, Стобленський, проф. Рот. Домаранський, Попель. Крім того львівський воєвода подав до відом. що міністр внутр. справ установав дві комісії при повітових окр. комісіях старостів Висоцького (Поліський), Лещачевського (Самбір), Бєрда (Львів-повіт) і дир. поліції д-ра Рибинського (Львів-місто). Виборча організація постановля, що окр. вид. комісії обов'язки подавати всі свої постанови та списки до відом. вид. комісарів на згоду 48 год. Вид. комісар має право та повинен далішні 48 год. засідати в окр. комісії до виб. суду за наданням приписки, але не по одержанні вид. посвідчення. Крім того вид. організація признає вид. комісарам дост. широкі уповноваження, а то право бути присутнім на засіданнях комісії і переглядати всі акти окр. комісії і виборчих вид. комісії. Всі вид. чинності та постанови виконують окр. вид. комісії, постановлені для переведення виборів до суду, а то комісії Львів-повіт, Станіславів і Тернопіль.

МОРОЗИ І СНІГОВІ.

Львів, 21. грудня 1927.

У Львові пізній зворашній днів мороз доходить до 18 і 19 степенів Цельсія. Ветером іше збільшилася.

Варшава, 20. грудня 1927.

В усіх освітніх заст. дирекція метеоролог. утруднилася зм. особовий і товарний рух. В причині морозів половина телефонних проводів була перервана. Голі було говорити з Краковом, Катовами, Львовом і Вильно. Тел. дроти перервані заслішком грубої пошкодження; дроти не віддержують тягару і тріскають. У Варшаві заслішком морозу в багатьох місцях потріскали водопроводи.

Відень, 20. грудня 1927.

В нічній Австрії дуже сильні морози. В нічній загодовано 20 степенів. Метеорологічні станції вказують, що такі морози потребують ледяні взива днів, бо до Європи наближається фронт теплої повітря. У Відні рано було 12 ст.

Париж, 20. грудня 1927.

У Боготях мороз доходить до 30 ст. Рісир. На Рівні впає сніг на одну третину метра.

Москва, 20. грудня 1927.

В Иркутську температура вийшла 32 степенів.

Замерзло 17 воєнів.

Білгород, 20. грудня 1927.

В Югославі сильні морози. Зловж. зал. залу до Демір Кану нашіли 17 замерз. зал. залу на сербських постанцій. У Кані мороз сягає 12 ст. У Саліті на залізничному морозі усеулася земля в ко-чкани і засніжала 15 шкатуляр.

НОВИНКИ.

— В 100-літній української пісні. В 100-літній видана збірка пісень. Мих. Максимович відбудується заходом Пау. Т-ва ім. Шевченка у Львові зня 22 п. м. в год. 12. в позуздє в селі Музеві (Поліський 21. І. год.) Святого Академія з такою програмою: 1) К. Студинський, 2) Мисюк Максимович з Галичиною, 3) Д-р Кордуба, 4) Мих. Максимович і пор. Мисюк для українських географі-

чних названих, 5) Ів. Крипичевич, 6) Мих. Максимович як історик.

— Ювілей О. Кобилянської в Коломиї. Коломия, де ми заповідали, готується до великого свята, а саме до приїзду Письменниці-Кобилянської О. Кобилянської на Галицькій Землі, яка приїде з Червонової на ювілейний концерт, що буде улаштований в П. честь дня 2-го січня 1928 р. Це по довгих роках Велимишавою Росія відідає знову Галичину. В назді, що побуду в Коломиї буде не тільки, а всеукраїнське подію та що в гостині на Галицькій Землі на Письменниці вийде найкращі враження. В програму ювілейного концерту входять співи хорів і солов'ї, декламації, привіти молоді і всіх українських установ, привіти прибуваючих делегатів, вручення пам'яткового дарунку і т. п. Початок о 8-й годині вечером. Салі „Шалити Каси“. Мисюк назді, що багато жіночих організацій і інших українських установ вийде делегати на це свято, тим більше, що місцеві делегати заповнені, треба лише наперед зголошувати. Зголошення, як і привіти, слати на адресу редакції „Жіночої Полі“, Коломия, Нова 1.

— Помінім донецькі Карпенка Карого! Спілка українських військових інвалідів у Ч. С. Р. (адреса: Прага XII, Sumavska 14) прислала нам писмо, в якому повідомля, що в місті Брю в Чехословаччині живе як емігрант в емігрант долька визначено українського письменника-драматурга Карпенка-Карого Івана Івановича. Спілка просить українське громадство допомогти доньці Карпенка-Карого І. де можна, алаштувати грошову збірку в П. користь. Гроші слати на пошту в місто адресу Спілки.

— Арештування українського студента. З „Ів. Курра-Целініного“ довідуюся, що в суботу 18. п. м. арештовано у Львові студ. Володимира Мартинця під замігом співробітництва в пражській органі „Національна Дума“. Арештований Мартинець по інформації „І. К. Ц.“ приїзав на дні в Берліна і приїзав на поліції до авторства однієї польської статті в „Нац. Думі“. Ного відставлено до власної кариного суду. Мабуть у зв'язку з тим арештуванням поліція шукає в авторів інших статей у „Нац. Думі“.

— Сніжні зазі, що великою верствою покрили землю, спричинили перерву рух поїздів на деяких залізничних лініях. Майже всі поїзди в тріох останніх днях прийшли до Львова з меншим або більшим опізнанням. На лінії Борка-Великої-Гришави здержано загальний рух поїздів на 24 години.

— Новий шкільний куратор у Львові. До львівської кураторії приїзав уже новий П. керівник Пилипівський з Львова.

— З країни бізнесу. Управа власності в Треутоні (Злуз. Держави) подала в часописях об'яву, що небагато виконують на П. подвірю засуд смерті на чотирьох в'язницях, які вступили на електричний крісло. Люди, що цікаві приглянутися цій екації, можуть купити собі білети. Ці об'яву дали бізнесмен-перекупувачи, що на 100 вільних білетів, які вони викупили, заробили величезні суми. Білети були продані ще цього дня. Саме ж видоще страчення в'язниць трі-рало пів години, підчас якої засуджені швидко прислали, що є позивні.

— Німецько-російська експедиція. У травні 1928 р. вибирається наукова німецько-російська експедиція до Каміра, званої „поверхня світа“ (зависає гір між Туркестаном, Тибетом і Китаєм). В експедиції візьмуть участь геологи, географи, метеорологи та ботаники.

— Нічого нового під сонцем! Один американський археолог, що вернувся з Мексики, заявляє, що при розкопках найшов там інструменти зовсім подібні до сучасного саксофону та кларнета, які зродилися у модерній Європі одночасно із фототретами та чарльотами.

— Клопоту зросту населення. Американський професор університету у Вісконсині соціолог Росс, помітив свій статтю на тему, яка, як каже, повинна цікавити всіх, що добувають про майбутній розвиток людства. Він уявляє, що найближче за 60 літ земля буде перенаселена, що... в американських театрах не буде вже сидітих місць, тільки стони; іншими театрами не буде в силі помістити всіх, що хотять прийти на виставу. Щоб зарадити цій небезпеці, америк. учений радить оснувати науковий світовий комітет, який зайнявся би контролем зросту населення і пашою розважкою цього великого клопоту. Франція та швейцарія Австрія весь час журяться, як збільшити своє поглибно замиряюче населення, а ми доти би чимало за те, щоб бодай за 60 літ у наших театрах не було вже вільних місць!

— Рідка мандарина. Остання повість в Англії стирчили одні побудови назді. У містечку Літлі мандарини очі-

ли тюрні шурі, які відідали через вулиці в місто до Банлі (Нова). Робітники верталися із праці, мусили відійти поряд пією армією сіро-брунатних висловів; у деяких місцях собаки із страху поховалися перед шурями. Остання мандарина шурів в Англії була в 1800 р. таж часінок повони в Львові, відідали сотні тисяч шурів помянувало збитою лавою до західного Суссеку.

— Поділка. Виділа Т-ва Українських Студентів Техніки „Основа“ у Львові складала широкі поділку за участь у Святої Академії в нагоди 30-літнього існування Т-ва Ва. П. проф. інж. д-ру Федюкович-Чопинському, який не жалувалася трудів і коштів, щоб причиситися до гідного відзначення нашого ювілею. Виділа якусь також широкі Ва. П. інж. Дидицькому, першому голові Т-ва, за його зголошення реферату в заохоту топерішніх членів до енергійної праці. Одночасно дякуємо тим Хв. Товариствам і Ви. Громадянам, які надідали привіти на наше свято. — ЗА ВИДІЛ „ОСНОВА“: В. Богачевський, голова; А. Адамчик, секретар.

Театр.

„Коопер. Український Театр“ під дирекцією м. Сталика (вул. Шашкевича). 22-го 7:30 год. веч. „Катерина“.

Міський великий театр:

21-го „Донна Оретта“.

22-го „Патані“.

2-го „Донна Оретта“.

Початок 7:30 вечером.

Міський „Театр Повин“:

21-го „Хай мене чорт!“

22-го „Д-р Юлія Сабо“.

23-го „Хай мене чорт!“.

Початок 7:30 вечером.

Кіна.

„Палак“: „Тайни сальону краси“.

„Лев“: „Королева сторчиків“.

„Аполло“: „Фарт з небішником“.

„Фатаморгана“: „Скомпромітована молодина“.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 885, Нью Йорк 888, Лондон 4340, Штат 17171, Париж 3500, Брюксель 2406, Медюліна 4826, Амстердам 35955, Прага 2633, Штотгольм 44010, Копенгага 2815, Осло 23076, Данія 17540, Відень 12049, Берлін 21218, Канада 888.

Збіжжя.

Пшениця двірська 4775—4875, пшениця сел-ська 45—46, жито 4800—3900, ячмінь 3500, булжесла 2406, Медюліна 4826, Амстердам 35955, Прага 2633, Штотгольм 44010, Копенгага 2815, Осло 23076, Данія 17540, Відень 12049, Берлін 21218, Канада 888.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА. (Заводить нову комісарчину). Чимраз частіше буває те, пер, що староства не входить в урядування нововибрані громадські ради і виборчих комісій, очевидно поляків. Саме зайшов такий новий випадок у селі Красівці, тернопільського повіту. Дня 26-го червня п. р. відбулися вибори до громадської ради того села. Остання графа Острівського і групи місцевих заправців переперти до ради бодай кількох поляків позначилися пошвою неадацією, бо на 16 радників не вибрано ані одного поляка. Огірчені таким вислідом виборів місцеві групи вийшли на селу з поляками протест, хоч ніхто інших тільки вони самі доуказалися при голосуванні ріжних шахрайств. Однак староства, приїжджуючись до їхніх протестів, унезачинило вибори. Решень, що в пів малі бути вдруге переведені вибори, висказано на день 28-го листопада п. р. Однак в той день вибори не відбулися, бо... комісар, що має їх перевести, захорів. Прийшлося чекати далі. Та параз зайшов такий новий випадок, що сподівався, а то нагадав собі комісарчину в повному того слова зміні. Вночі а дня 8-го на 10-го грудня п. р. явився у тутешнього вілти п. Василіа Гутковського поїзда та приказала віддати урядування полковник Юліанові Березовському, якому до понові приїждило в році асесорів і заступників двірських формалів.

БІЛІДНИЦЮ педагогічність усунути, ані-лічно, побудує апіст, неопісляний середняк для реконвалесценції М-ри Киништорського, вино зливо-залізне на еспанській мові. До побуту в усіх антиках і дотуах. Ціна за фла-дати виразно М-ра Киништорського зливо зливо-члани. Laboratorium chem.-fett. Mr. M. Kzyaztotoraki Tarnow. 11-7

поляків. В ілього наказу установав теж раду, до якої, щоб мовили, на світі була справді, приділено аж чотирьох українців! Про це справедливо говорити неадацією кожному тутешньому громадянину вислід виборів до громадської ради а дня 26-го червня п. р. який був висловом волі нашої громади. Всі радні українці, приділені до цього славного комісара, розуміючи з чому діло, вийшли очевидно рішеннями. Все те подібне на казку, хоч є воно най-авантюрою дієвості нашого сірого життя в вишніх умовах. І так ми стоїмо нині перед загадком: чи відбудеться у нас ще вибори до громадської ради, чи може їх заступити прима, що його призвав в наше село поліція? Громадянин села Красівки.

3 ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Анна в справі опіки над молодю, зорганізована Красним Т-вом охорони дітей і опіки над молодю.

Заходами Головного Виділу Українського Красного Товариства охорони дітей і опіки над молодю відбулася у Львові, дня 8. грудня 1927 анкета в справі суспільної опіки над молодю. Метою цієї анкети було позначити ширші круги громадянства з тим важним під сучасну хвилю завданням громадянства, яким є суспільна опіка над дітьми і молодю, передискутувати заправні дальшої праці і поширити її серед громадянства.

П. О. Макарушніна виголосила реферат про суспільну опіку в Чехословаччині, а п. дир. К. Малицька представила, що у нас досі на тому полі зроблено, що у нас треба зробити. Ші обидва реферати були піддані до ширшої дискусії, в якій заборили голос передовсім відпоручники Т-ва з провідні і відпоручники Т-ва „Прогіста“, Клубів „Рішаві Школи“ і „Союз Українок“.

І так піднесено потребу створення протраї, яка могла би подавати заправні праці в організації опіки над молодю і огляду на те, що опікою займається (п. пр. при допомозі творення садів) ріжні Товариства, як „Рішаві Школи“, „Союз Українок“, Т-во охорони дітей“, а навіть „Прогіста“.

Запропоновано створення курей, на підготовили би людей до праці на пов. сусп. опіки, засполювання дітих садів і кожній місцевості, улаштування недільних відділів і т. п. Звернено увагу на молоді, що виходять зі шкіл, а якою досі ніхто не займається. Поручено справу хорих дітей до вихователів, які належали би помістити в одному за-хоті, асист. утворити закладну допомогу в лінійній місцевості (п. пр. в Римі-нові). Стверджено, що не брах грошей в причині, що українське громадянство так мало займається своєю молодю, а брах людей витривалих до цієї мурашної праці і легковаження справ опіки над дітьми, що на будуче треба усунути при допомозі постійної пропаганди. Брах грошей заступити можна своєю працею і часом, як також відповідним оподаткуванням громадянства. Звернено також увагу на ремісничу молоді і на дітей, що виходять із заштотів, якими доводилося заощаджувати і охоронити від вилародження.

Вініці вложено на Головного Виділа Т-ва обов'язок запляти всіми порушеннями справами. Товариство охорони дітей салізіацією пел асиста діло чинити до живішого заінтересування громадянства справою опіки над молодю. Школа тільки, що на анкету прибуло всього 49 осіб, мимо того, що Головного Виділа розіслав по прав понад 250 запрошень до Товариств і поодиноких осіб, крім оголошень в „Ділі“. Цей суспільний факт є ва-жливим доказом, як мало зрозуміли, що у нас вага суспільної опіки над дітьми і молодю і як багато ще треба праці, щоб цю справу поправити. Р. Мисюк.

Відозви й комунікати.

Заклик у справі цимтаря поглинях в Шитюрні.

В селі Шитюрні близько м. Каміна є цимтар, де поховано українських во-яків, що померли в таборах для інтер-ношків, в Українській Армії м. Камі-ношків, в Українській Армії м. Камі-ношків та в його околицях. По станій бороть-би за Батьківщину і по агітаційних ді-ях наших героїв вложили свої вості в цю землю. Але в там те мають того-

1997年12月15日

лінарецькими домігали поручувати
ЧІКОЛЯДУ з САНИПРОЗОЮ для пу-

Дня 13. грудня п. р. заснула на віки моя донечка Юлія після довгої недуги. В такім горю далаля я стільки поміч і співчуття від добрих людей, що хотів нею дорогою складало всім мою найширшу подяку. Дуже дякую Впр. О. Світлинському і О. Юзьякові за відправлення похоронів і за прашальну промову над домовиною. Сердечно дякую ВП. Панставу Юзьякам за поміч в час довгої недуги (Покойня) і слова співчуття та розради, як також ВП. Панставу Гавровським, що не жаліли часу і приїхали зі Сторони на похорони. Щиро вдячна усім тим громадянам, що так численно зібралися, щоб у останнє попрощати і відправити на вічний спочинок останню молодого життя. Дякую Членам Читальні Горішньої за зложення хору і їх прагання спів. Дякую ВП. Наталію Баймбетер за гарно сплетені вінки, дівчатам, що так громадсько зібралися та несли вінки і ходоуни, а зокрема дякую хлопцям, що несли домовину зник з кількох метрів на місце вічного спочинку. Висхи дякую всім близькій і ближній родині за їх турби і зокрема дякую Марусі Тоняк і Федені Мадяпуць та Стефанові Марітачові. Всім нам велике Спасибі! — Ясенця Сільна, 4 грудня 1947. — **Антонія Марітачова**

З друкарні Видавничої Співки „Шко“, Львів Ринок 4, 15